

ZPRÁVY Z KNIHOVNY NÁRODNÍHO MUZEA

VIRTUÁLNÍ REKONSTRUKCE ROZPTÝLENÝCH PROVENIENČNĚ BOHEMIKÁLNÍCH KNIŽNÍCH CELKŮ V TUZEMSKÝCH I ZAHRANIČNÍCH KNIHOVNÁCH – PROZATÍMNÍ VÝSLEDKY VÝZKUMU

V roce 2019 podnikli řešitelé projektu NAKI II MK ČR (id. kód DG18P02OVV009) „*Virtuální rekonstrukce rozptýlených provenienčně bohemikálních knižních celků v tuzemských i zahraničních knihovnách*“,¹ řešeného konsorciem tří institucí (Knihovnou Národního muzea, Národní knihovnou ČR a Národním památkovým ústavem), PhDr. Petr Mašek a PhDr. Jaroslava Kašparová, Ph.D., služební cestu do Vídně do Rakouské národní knihovny (Österreichische Nationalbibliothek, dále ÖNB) a Mgr. Matěj Měřička a PhDr. Jaroslava Kašparová, Ph.D., do L’Institut d’Études slaves v Paříži. Následující odstavce přinášejí první informace o prozatímních výsledcích výzkumu.

Rakouská národní knihovna ve Vídni a nejen knihy Franciska Eusebia hraběte Pöttinga

Základním cílem cesty byl průzkum fondu Rakouské národní knihovny vzhledem ke knihám politika, císařského tajného rady a v letech 1663–1674 velvyslance císaře Leopolda I. v Madridu Franciska Eusebia hraběte Pöttinga (1627–1678). Hrabě Pötting byl velkým bibliofilem a během svého života shromáždil rozsáhlou osobní knižní sbírku. Bohužel po jeho smrti se tato sbírka rozptýlila a do dnešní doby známe pouze její torzo (blíže k jeho osobě a jeho knihám viz databáze PROVENIO²).

Jaroslava Kašparová se výzkumem této pozoruhodné barokní knihovny, o níž máme jen nepřímé zprávy a z níž se doposud podařilo identifikovat řadu knih, a to jak v domácích, tak v zahraničních knihovnách (Knihovna Národního muzea, Národní knihovna, knihovna v Cambridgi, knihovna ve Vídni aj.), zabývá delší dobu. Osobě bibliofila, jeho sběratelským aktivitám i kontaktům a bližšímu určení identifikovaných knih věnovala v minulosti dvě studie.³ Rakouská národní knihovna má dochováno podle prozatímního badání nejvíce knih z jeho osobní knihovny, a to jak rukopisů, tak starých tisků z 16. a 17. století převážně ve španělštině. Österreichische Nationalbibliothek (dříve knihovna Hofburg) nemá k dispozici starší lístkové katalogy, na nichž by byla provenience zaznamenána, a provenienční průzkum fondu postupuje poměrně pomalu (díky digitalizaci knih ve spolupráci s firmou Google).

Odkázání jsme tedy byli na informace z internetového katalogu on-line, který řadu knih z vlastnictví Pöttinga eviduje i v obrazové podobě, na tištěnou literaturu týkající se sběratelských aktivit velvyslance, jeho biografii, tj. rukopisný španělsky psaný deník („Diario“), který velvyslanec sepisoval během pobytu v Madridu, kde nashromáždil pravděpodobně podstatnou část svých knih.⁴ Některé tituly z této literatury nejsou v České republice dostupné a dostupné nejsou ani na internetu.⁵ Tato literatura byla tudíž předmětem našeho ba-

¹ Podrobnější informace o projektu viz ŠÍPEK, Richard. Virtuální rekonstrukce rozptýlených provenienčně bohemikálních knižních celků v tuzemských i zahraničních knihovnách – projekt NK ČR NAKI II 2018–2022. *Acta Musei Nationalis Pragae – Historia litterarum* 63, 2018, č. 1–2, s. 63–64. Další informace jsou k dispozici rovněž na webu projektu <http://www.provenio.net/index.php/cz/>.

² Srov. <https://stt.opac.nm.cz/authorities/30562>.

³ KAŠPAROVÁ, Jaroslava. Po stopách knižní sbírky Františka Eusebia hraběte z Pöttingu a Persingu. In: KRUŠINSKÝ, Rostislav – VINTROVÁ, Tereza (edd.). *Bibliotheca antiqua 2013. Sborník z 22. konference, 30.–31. října 2013*. Olomouc: Vědecká knihovna v Olomouci; Ostrava: Sdružení knihoven České republiky, 2013, s. 112–121. KAŠPAROVÁ, Jaroslava. Po stopách knižní sbírky Františka Eusebia hraběte z Pöttingu a Persingu (1626–1678). Část II. *Knihy a dějiny* 21, 2014, č. 1–2, s. 4–42.

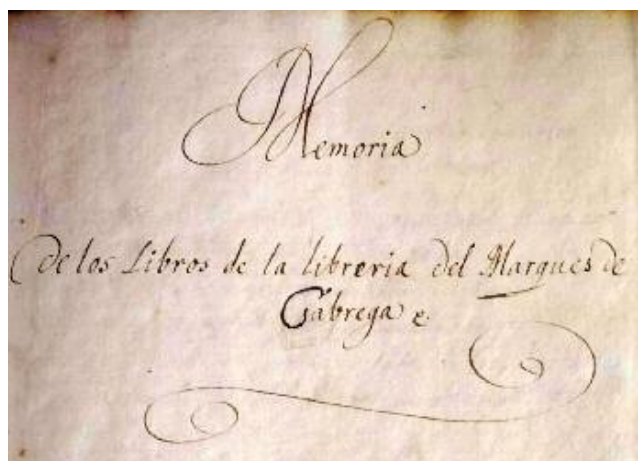
⁴ Vyšel v moderní komentované edici, která je k dispozici v kopii v oddělení rukopisů a starých tisků Knihovny Národního muzea (NIETO NUÑO, Miguel (ed.). von PÖTTING, Francisco Eusebio. *Diario del conde de Pötting, embajador del Sacro Imperio en Madrid (1664–1674)*. Vol. I.–II. Madrid: Escuela Diplomática, 1990–1993.

⁵ Viz PRIBRAM, Alfred Francis-LANDWEHR VON PRAGENAU, Moritz. *Privatbriefe Kaiser Leopold I. an den Grafen F. E. Pötting, 1662–1673*. Wien: C. Gerold’s Sohn, 1903–1904; viz starší i novější literatura týkající se španělského fondu ÖNB majícího souvislost s osobností Pöttinga: zejm. KRAFT, Walter C. *Codices Vindobonenses hispanici. A Catalog of the Spanish, Portuguese, ad Catalan Manuscripts in the Austrian National Library. Bibliographic Series Number 4*. Corvallis. Oregon: Oregon State College, 1957, též NIETO NUÑO, Miguel. *Fondos hispánicos en la Biblioteca Nacional de Viena. Colección Tesis Doctorales*. 47/89. Universidad Complutense de Madrid, Departamento de Filología Española II. Madrid: Universidad Complutense, 1989, T. 1–2 aj.

datelského zájmu, stejně jako některé archivní dokumenty, které má ÖNB k dispozici a které se týkají akvizice Pöttingových knih.⁶ Z materiálů vyplývá, že pozůstalost po Františku Eusebiovi Pöttingovi (část osobního archivu a také knihy) Dvorské knihovně ve Vídni nabídl právě Václav Pötting (1782–1863). Část pöttingovské knižní pozůstalosti získala pro Dvorskou knihovnu však už roku 1753 císařovna Marie Terezie od sběratele, jistého Franze Mathiase von Straka žijícího ve Vídni (ten ji koupil u neznámého norimberského kupce). Dále bude tedy potřeba pracovat s hypotézou, že k prvnímu většímu rozptýlení a rozprodeji archivu a sbírek knih velvyslance Franciska Eusebia Pöttinga došlo již počátkem 18. století a k dalšímu pak zcela určitě o více než sto let později, a to v první polovině 19. století. Kde se velvyslancova osobní knihovna po r. 1678 nacházela, jak dlouho zůstávala jako celek a kdy došlo k jejímu rozptýlení (bylo to bezprostředně po jeho smrti, nebo později?), není stále známo. Stejně tak není jasné, zda byla součástí knižního fondu jednoho či více členů rodu. Otázkou rovněž zůstává, proč a kdy se jednotlivé knižní exempláře ocitly v některých evropských, a dokonce zámořských knihovnách.

Během přípravy služební cesty a materiálových podkladů pro studium vyvstalo další téma bádání spojené s fondem v ÖNB. A sice v souvislosti se skutečností, že Francisco Eusebio hrabě Pötting jako císařský rada z pověření Leopolda I. koupil a do Vídně r. 1674 přivezl cennou knihovnu španělského bibliofila markýze de Cábrega, celým jménem Pedro de Navarra y de la Cueva, vikomt de Villalba (1603–1671), která tvoří dodnes podstatnou část fondu hispanik ÖNB, a zjištěním, že se ve fondu Národní knihovny ČR nacházejí některé knižní exempláře z Cábregovy knihovny (do Prahy byly darovány vídeňskou Dvorskou knihovnou jako duplikáty, pravděpodobně za Marie Terezie v r. 1749).

Prostudovány byly dva rukopisy, opisy díla *Historia de las guerras de Granada* Diega Hurtada de Mendoza, a to rukopis Cod. 5544 z knihovny markýze de Cábrega a rukopis Cod. 5864, jenž patřil již v roce 1669 dle rukopisného exlibris hraběti Pöttingovi. Pomohly objasnit provenienční původ rukopisu XXIII F 40 Národní knihovny, který obsahuje v opise rovněž Mendozovo dílo. V minulosti patřil hořnisko-mělnickým Lobkowiczům a dnes se nachází v Národní knihovně ČR, kam přešel s fondem Pražské lobkowiczské knihovny. Bylo ověřeno, že klementinský rukopis nemůže pocházet z osobní knihovny markýze de Cábrega (rukopisné exlibris vídeňského a pražského rukopisu se výrazně liší), jak se domnívala starší literatura, a zjevně nepatřil ani do osobní knihovny Pöttingovy. Jak jeho existence v českém prostředí souvisí s oběma zmíněnými bibliofily, bude ještě předmětem dalšího bádání. Dále byly prostudovány dva exempláře rukopisného soupisu knihovny markýze de Cábrega – *Memoria de los libros de la libreria del Marques de Cabrega* (ÖNB, Sammlung von Handschriften und alten Drucken, sign. Cod.

Obr. 1. Titulní list rukopisného soupisu knihovny markýze de Cábrega *Memoria de los libros de la libreria del Marques de Cabrega* (ÖNB, Sammlung von Handschriften und alten Drucken, sign. Cod. 12601).

12601 a sign. Ser. nov. 4289) a v nich byly identifikovány španělské tisky, které se dnes nacházejí ve fondu Národní knihovny.⁷

Petr Mašek, odborník na zámecké knihovny a šlechtické sbírky, se dlouhodobě zabývá genealogií šlechtických rodů a jedinců, kteří vlastnili knižní sbírky na našem území, takže osobnost Franciska Eusebia hraběte Pöttinga i osudy celého rozvětveného rodu Pöttingů ho pochopitelně rovněž zajímají. A to nejen z toho důvodu, že v zámeckých knihovnách se nacházejí rozptýlené knižní jednotlivosti z majetku Pöttingů (kromě Franciska Eusebia Pöttinga, jehož knihy se nacházejí v zámecké knihovně Krivoklát, mám na mysli též ojedinělé nálezy knih dalších členů rodu), ale také proto, že posmrtný osud osobní knihovny velvyslance Pöttinga je zatím velice nejasný (není zatím jisté, zda se knižní sbírka jako celek vůbec v některé ze zámeckých knihoven nacházela).

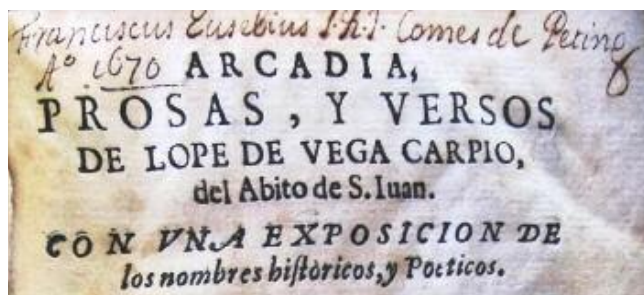
Během našeho pobytu ve Vídni jsme tedy studovali nejen vybrané rukopisy a staré tisky z osobních knihoven velvyslance Pöttinga a markýze de Cábrega, ale též zmíněnou pomocnou literaturu. Pořídili jsme značné množství fotodokumentace, která je v současné době vyhodnocována a bude podrobněji zpracována. Studovali jsme jednak ve studovně oddělení rukopisů a starých tisků (Sammlung von Handschriften und alten Drucken),⁸ kde nám vyšli velice vstřícní (jak dr. Monika Kiegler-Griensteidl, tak další pracovníci oddělení), a to tak, že jsme během našeho krátkého pobytu zvládli takřka celou část námi vytipovaného materiálu. Pomocnou literaturu týkající se tématu jsme studovali také ve studovně hlavní budovy knihovny (Bibliothek am Heldenplatz).⁹ S dr. Kiegler-Griensteidl jsme navázali spolupráci ohledně zpracovávání vlastnických provenienčních údajů

⁶ Srov. Akzessionsbuch I. zmiňující prodej knih z Pöttingovy knihovny v r. 1832 (Akzessionsbuch I, ÖNB, Handschriftensammlung, Series Nova 2177) a listinu potvrzující vyplacení 300 zlatých hraběti Václavu Pöttingovi za prodané knihy („Rechnung der von Graf Pötting bezahlten Bücher in Summe 300 Gulden zur Bezahlung angewiesen“) – K. K. Hofbibliothek VerfassersIn, Nationalbibliothek, Nationalbibliothek Nachfolger, & Hofzahlamt. (1832). *Übermittlung Einer Rechnung*. Aktes ÖNB-Archiv, HB 16/1832.

⁷ K výsledkům studia hispanik z Cábregovy knihovny viz blíže v článku J. Kašparové *Markýz de Cábrega v Praze aneb s knihou v ruce!*, který byl v květnu 2019 odevzdán do tisku; publikace by měla vyjít péčí oddělení rukopisů a starých tisků Národní knihovny.

⁸ Viz <https://www.onb.ac.at/bibliothek/sammlungen/handschriften-und-alte-drucke>.

⁹ Viz <https://www.onb.ac.at/bibliothek/bibliothek-am-heldenplatz>.

Obr. 2. Rukopisné exlibris Františka Eusebia Pöttinga z roku 1670 na titulním listu madridského vydání pastýřského románu španělského básníka Lopeho de la Vega z r. 1653. Z osobní Pöttingovy knihovny. ÖNB, sign. *38.Cc.125.

a katalogizace osobních knihoven (předali jsme do oddělení některé materiály vydané pracovníky v Knihovně Národního muzea), s tím, že bližší spolupráce může pokračovat při našich dalších návštěvách Rakouské národní knihovny.

Petr Mašek využil ke genealogickým studiím rovněž příruční knihovnu oddělení rukopisů a starých tisků (pro potřeby projektu studoval v Rakouské národní knihovně zejména příslušná genealogická hesla z *Genealogisches Handbuch, Limburg an d. Lahn*, díla, které je na našem území jen obtížně dostupné a obsahuje cenné informace o šlechtických rodech ve 20. století). Během pobytu měl možnost rovněž s vídeňskými kolegy konzultovat některé otázky související s provenienčními výzkumy rakouských šlechtických knihoven. S Matthiasem Pernersdorferem, spolupracovníkem teatrologické instituce „Don Juan Archiv“, byla dojednána spolupráce na provenienčním průzkumu knížecí thurntaxisovské knihovny v Řezně (tuto knihovnu má P. Mašek v plánu v roce 2019 rovněž navštívit). Další konzultace proběhla s Thomasem Huberem-Frischeisem, zaměstnancem Rakouské národní knihovny, který se zabývá osobními knihovnami příslušníků Habsburské dynastie (některé z těchto knihoven byly lokalizovány na českém území, např. knihovna císaře Ferdinanda V., která se nacházela v Praze a na zámku v Zákupčech).

Závěrem pobytu jsme uvítali možnost navštívit historický sál (proslulý Prunksaal) Rakouské národní knihovny, kde jsme zhlédli aktuálně probíhající výstavu rukopisů a starých tisků „Kaiser Maximilian I. Ein großer Habsburger“ přibližující osobní knihovnu tohoto významného panovníka i dobu, v níž žil.¹⁰

Studium knih a archiválií v Rakouské národní knihovně, byť na ně měli oba řešitelé projektu vyhrazeno velice krátkou dobu, lze hodnotit jako užitečné a velice úspěšné. Lze si jen přát, aby průzkum bohemikálních dokumentů ve fondech této instituce, jež tak úzce souvisí s historickými fondy knihoven v českých zemích, mohl pokračovat i v budoucnu. Pokud jde o pöttingovská bádání, přinesl bezesporu nové cenné poznatky. Je tedy záměrem řešitelů v průzkumu rakouských knižních a archivních fondů pokračovat (a to nejen v ÖNB) a virtuální rekonstrukci pöttingovských sbírek v bázi PROVENIO doplnit o další nové údaje a fakta. O nich

budeme pochopitelně odbornou veřejnost informovat i formou dílčích odborných studií.

Archiv a knihovna L'Institut d'Études slaves v Paříži

Pro bádání ve vybraných francouzských knihovnách v rámci projektu NAKI jsme si na počátku stanovili následující cíle: prozkoumat „české“ stopy v knihovnách významných francouzských bohemistů a slavistů, nalézt ve vytipovaných knihovnách konkrétní doklady knih s vlastnickými znaky a dedikacemi českých intelektuálů pobývajících přechodně či trvale ve Francii či udržujících kontakty s francouzským prostředím, přičemž předmětem zájmu měly být zejména osobnosti, které mají své osobní knihovny uložené v Národním muzeu v Praze, dále zmapovat knižní sbírky či identifikovat jednotlivosti těch českých intelektuálů, kteří odešli, zejména ve 20. století, do emigrace, a v neposlední řadě identifikovat „knižní stopy“ českých umělců meziválečné avantgardy v některých vytipovaných knižních sbírkách.

S takto definovanými úkoly jsme odjížděli v roce 2018 na první pracovní cestu do Paříže. Na základě rešerší v online katalogích jsme vytypovali knihovny s největší pravděpodobností výskytu hledaného materiálu. Osobnosti bohemistů Ernesta Denise a Louise Légera nás zavedly do L'Institut d'Études slaves (dále IES), kde jsme měli možnost seznámit se nejen s knihami některých významných slavistů, ale i řady českých intelektuálů pobývajících přechodně ve Francii (např. Josefa Václava Friče, Hanuše Jelínka) či emigrantů, kteří tu našli „druhý domov“ (např. Jaroslava a Dagmary Trnkových, Vladimíra Pešky). Podobná jména jsme nacházeli i v Bibliothèque universitaire des langues et civilisation (dále BULAC) či v Bibliothèque de l'Institut de France (dále BIF). V posledně jmenované knihovně jsme vedle knih prostudovali i vybrané archivní materiály, zejména fond Ferdinanda Brunota, děkana Filozofické fakulty Pařížské univerzity, obsahující materiály k jeho cestě do Prahy v roce 1923. Na základě zběžného průzkumu je zřejmé, že tato „pražská“ návštěva nebyla čistě vědeckou, ale spíše politickou misí. Hledání stop české meziválečné avantgardy nás nakonec zavedlo i do Bibliothèque historique de la Ville de Paris, kde jsme v knihovnách Pierra Marcela Adémy a Michela Decaudina našli knihy s dedikacemi českých avantgardních umělců. Se stejným záměrem jsme navštívili i Bibliothèque littéraire Jacques Doucet, skrývající cenné bibliofilie a archivní fondy francouzské avantgardy, mezi nimiž se nachází i produkce Toyen, Jindřicha Štyrského a Josefa Šímy.

Při této cestě se nám podařilo nashromáždit nemálo materiálu, objevit řadu provenienčních záznamů i knižních sbírek. Průzkum provedený ve výše zmíněných institucích zároveň nastínil, jak velké badatelské možnosti se nám do budoucna nabízí.

Na základě informací získaných v roce 2018 jsme si pro pracovní cestu uskutečněnou v červnu 2019 určili za cíl podrobnější výzkum knihovny IES. Důvodem byla jednak bohatost materiálu a jeho snadná přístupnost (díky ochotě pracovníků Institutu), ale také fakt, že na rozdíl od ostatních

¹⁰ Blíže k výstavě viz <https://www.onb.ac.at/museen/prunksaal/sonderausstellungen/kaiser-maximilian-i-ein-grosser-habsburger>.

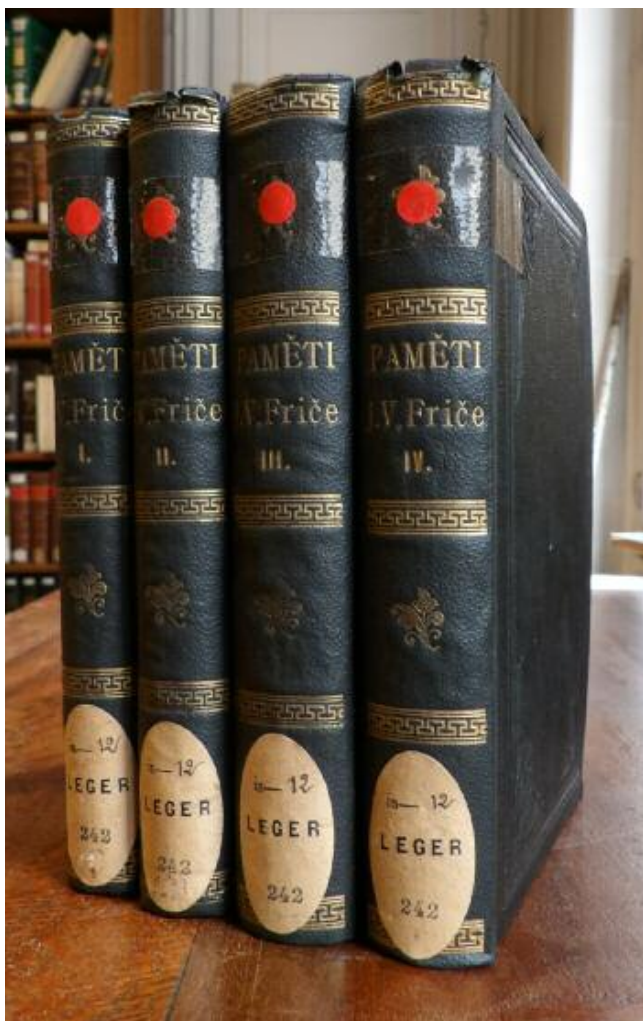
Obr. 3. Lístkový katalog knihovny Louise Légera.

knihoven sloužících jako depozity knih či místa ke studiu, měl Institut své nezastupitelné místo v česko-francouzských vztazích, vědeckém a kulturním životě Francouzů se zájmem o střední Evropu a československých frankofilů či emigrantů. Při zpracovávání materiálu shromážděného v roce 2018, zejména pak přírůstkových knih Institutu (vedle samostatných inventářů knihovny Ernesta Denise a lístkového katalogu Louise Légera jsou vedeny přírůstkové knihy pro jednotlivé národnosti) se nám vyprofiloval další úkol: zmapovat, jak se česko-francouzské kontakty, respektive politika Československa a Francie, politické postoje pracovníků Institutu i jejich vědecké zájmy promítaly do akvizic knihovny IES.

Naši pozornost jsme zaměřili primárně na archiv Institutu, který doposud skrývá převážně nezpracované (byť zpracovávání pilně probíhá) a neprobádané materiály. Zápisy z porad orgánů Institutu nám poodhalily jeho organizační strukturu a fungování od založení této instituce až do roku 1974, kdy zápisy končí. Institut nebyl v minulosti vždy zcela nezávislou institucí, ale od počátku se ohlížel na zájmy Československé republiky, která stála u jeho zrodu a štědrě jej financovala (v roce 1921 darovala československá vláda 1 milion franků na zřízení stolice E. Denise na Pařížské univerzitě a na provoz IES), a také na zájmy Francie a Pařížské univerzity pod kterou od roku 1922 oficiálně spadal. Politické názory a postoje členů Institutu se projevovaly pouze

ve vypjatých okamžicích, jakými byla okupace Československa v roce 1968. Jinak byla patrná snaha o udržování vřelých kontaktů se všemi slovanskými zeměmi. Zápisy z porad obsahují rovněž cenné informace o členech Institutu, jejich funkcích, aktivitách (i v jiných institucích) a o přijímání členů nových. Právě členové Institutu byli častými donátory knih. Podstatnou součástí zápisů jsou rovněž výroční zprávy knihovníků, které nás informují o jejím rozdělení na různé jazykové sekce, o velikosti ročního přírůstku jednotlivých sekcí a o způsobu nabytí knih. Některé větší akvizice, například pozůstalost profesora Pierra Bonnourea, se pak stávaly předmětem samotného jednání orgánů Institutu. Budování knihovny však nebylo jedinou aktivitou IES. Podstatnou složkou jeho činnosti bylo také poskytování stipendií a zařizování stáží francouzských studentů v Československu a naopak Čechoslováků ve Francii. Účastníci stipendijního programu mnohdy zůstávali s Institutem i nadále v kontaktu a stávali se dárci knih či zprostředkovateli jejich nákupu.

Studium fondu Bibliothèque organisation nám poskytlo dokumenty a korespondenci týkající se nákupu knih na počátku fungování Institutu (1921–1939) a dvou důležitých darů, a sice pozůstalosti profesora historie a slavistiky Louise Eisenmanna, generálního ředitele Institutu, a bohemy a slavisty Fusciana Dominoise, profesora na École Nationale des langues orientales. Tyto materiály osvětlují způsob nakládání

Obr. 4. Čtyřdílné paměti J. V. Friče z knihovny Louise Légera.

s knihovními pozůstalostmi, jejich označení exlibris, rozdělení do jazykových sekcí a odstranění duplikátů, respektive jejich darování jiným knihovnám. V roce 2018 jsme zaregistrovali rozdělení některých fondů mezi IES a BULAC, přičemž nám bylo sděleno, že řada knih z těchto fondů se nachází v příručních knihovnách kurátorů. Jedná se tedy pravděpodobně o díla svojí povahou encyklopedická či syntetická, tedy taková, která byla v IES duplicitně. Tomuto osudu pravděpodobně unikly pouze knihovny Ernesta Denise a Louise Légera (některé Légerovy knihy jsou ovšem stále deponovány v BIF).

Archiv IES ukrývá řadu osobních fondů, někdy velmi obsáhlých a ne zcela zpracovaných. Provedli jsme sondy do několika z nich (malíře Iva Holého, spisovatele Ivana Krause, rusisty Michela Aucouturiera, v letech 1997–2002 ředitele IES). Největší přínos představuje korespondence předního francouzského slavisty a bohemisty Andrého Mazona, dlouholetého ředitele Institutu (1937–1959). V naprosté většině se jedná o dopisy z první poloviny 20. století, v nichž se pisatelé obrací na adresáta jako na profesora Collège de France. Jedná se většinou o jeho žáky, stipendisty či kolegy. Korespondence ukazuje rodící se osobní vazby, jakousi druhou vrstvu kontaktů Institutu, které přetrvaly mnohdy i navzdory politickým proměnám a projevily se později kupříkladu dary autorských výtisků dedikovaných Mazonovi.

André Mazon také spoluzakládal *Revue des Études Slaves* vydávanou IES od roku 1921, do které přispívali i čeští jazykovědci. Zdá se, že Mazonovi, respektive redakci *Revue*, byly zasílány knihy za účelem recenzí či jako dary, které často končily právě v knihovně Institutu. Samotná *Revue des Études Slaves* tedy rovněž představuje pramen, který ještě čeká na důkladné prostudování.

Archivní výzkum jsme doplnili ještě dílčími sondami do knižních fondů méně známých osobností, které předchozího roku unikly naší pozornosti, jako např. pozůstalost výtvarníka Iva Holého a slavisty Antoina Meilleta, ředitele IES po A. Mazonovi, dále fond Edmunda Řeháka, novináře a předního pracovníka československého katolického exilu po roce 1948 ve Francii nebo Marie Scherrer-Dolgorouky, bývalé profesorky francouzského lycea v Praze aj.

Z výše popsaného je patrné, že výzkum a dosažení vytyčených cílů není zdaleka u konce. Čeká nás zpracovávání nashromážděného materiálu, z něhož by měla vzejít studie, popisy jednotlivých pozůstalostí v databázi PROVENIO a v budoucnu i možnost dalšího výzkumu.

Na závěr tohoto stručného shrnutí bychom rádi poděkovali za možnost studia a vstřícný přístup zejména generálnímu řediteli archivu Institutu panu Pierru Gonneauovi, dále generální sekretářce paní Sylvii Archaimbault, která nás seznámila s projektem digitalizace archivu a nabídla nám další spolupráci, a rovněž paní Nathalii Lereboullet, vedoucí archivu, která nám obětavě pomáhala s výběrem materiálu.

PhDr. Jaroslava Kašparová, Ph.D.

Mgr. Matěj Měříčka